

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. בחייה מיבעי ליה למעוטי לאחר מיתה.....1
- ב. ולקחה מלמד שמגרשה בגט ומחזירה.....1
- ג. ויבמה על כרחא.....2

דף ח:

א. בחייה מיבעי ליה למעוטי לאחר מיתה

נאמר בתורה (ויקרא יח פסוק יח) וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח לְצֶרֶר לְגִלּוֹת עֲרֻתָהּ עָלֶיהָ פְּתִייהָ נְצוּינָה בזה שאחות¹ אשתו אסורה לו מן התורה, כל זמן שאשתו קיימת, לא שנא אם היא אחותה מן האב או מן האם, ואפילו גירש את אשתו. אבל לאחר מיתתה², מותר באחותה³. וכל המגרש, אפילו מחמת קול בעלמא, נאסר בקרובותיה.

ב. ולקחה מלמד שמגרשה בגט ומחזירה

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז טו כו

² עיין בתשובת מגיד מראשית מהרב רבי חיים אלפאנדרי ס"ס ב' שחקר בב' אחיות דאסרן הכתוב דוקא בחיי'. אם היה ראובן נשוי עם לאה ונעשית טריפה בחייה כגון ניקב קרום של מוח וכיוצא וקידש לאחותה אי הוי מקודשת דלא מקרי בחייה כיון שמריפה אינה חיה ע"ש שלא העל' בזה דבר ברור ולע"ד אין כאן מקום ספק כלל דודאי מקרי בחייה עיין בגדה דף כ"ג בפרש"י ד"ה למימרא דחיי ובתוס' שם ובב"ש לקמן סימן ל"ז סק"ב ודו"ק. פ"ת שם יא ועיין באפי זומרי חקר דאפילו נימא דבמריפה תופסין הקידושין אבל בגוססת אע"ג דרוב גוססים למיתה הא איכא מיעוטא דחיי.

³ הטעם, עיין בחינוך רן, וברמב"ם ויקרא יחי ת, שיסוד האיסור אינו כאיסורי קרובות, אלא כדי שלא תיעשה האחת צרה לחברתה, כמו שנאמר: ואשה אל אחותה לא תקח לצרור, לשון צרה, שהאחיות ראויות שתהיינה אוהבות זו לזו, ולא שתהיינה צרות

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

משהותרה היבמה ליבם פקע מהיבמה איסור אשת אח, ולפיכך משייבם⁴ היבם את היבמה⁵, הרי היא כאשתו לכל דבר, ויכול להוציאה בגט אם אינו רוצה לקיימה, ואינה צריכה ממנו חליצה⁶, ויכול להחזירה.

ג. ויבמה על כרחא

הבא על יבמתו⁷ בין בשוגג כגון שהיה סבור שהיא אשתו או אשה אחרת, בין במזיד שהיה יודע שהיא יבמתו ולא היה דעתו לקנותה אלא בא עליה לשם זנות, קנאה, שהרי מכל מקום כונתו היתה לשם ביאה, וכתיב יבמה יבא עליה מכל מקום משמע, ואפילו לא נתכוין אלא לביאת בהמה ובא על יבמתו קנאה, דהא נתכוין לשם ביאה. ויורשה ומיטמא לה, והרי היא כאשתו לכל דבר – שנאמר (דברים כה פסוק ה) וַיִּפְּמָה עַל כְּרַחָהּ.

וכן אם אנסוהו גוים⁸ והדביקוהו ביבמתו בעל כרחו, ובא עליה בין באונס בין ברצון קנאה, בין שהוא היה מזיד והיא שוגגת או אנוסה, בין שהיתה היא מזידה והוא שוגג או אנוס, בין בהעראה, שהעראה גם ביאה היא, בין כדרכה בין שלא כדרכה, שרבתה רחמנא שלא כדרכה דכתיב (דברים כה, ה) ולקחה לו לאשה מכל מקום, ושלא כדרכה נמי דרך לקיחת אשה הוא.

אפילו לא נתכונה היבמה לשם ביאה כלל, כגון שהיתה ישנה או שכורה בכל ענין קנאה, דבידיה תלה רחמנא ואפילו בעל כרחא.

⁴ שו"ע ונו"כ קסח א

⁵ עיין בבית מאיר וז"ל "דבנמרא ס"ד השתא אסורה עליו מחמת איסור אשת אח קמ"ל ואימא ה"נ אמר קרא ולקחה לו לאשה כיון שלקחה הרי היא כאשתו לכל דבר, וק' מזה על שימת הרשב"א שהבאתי דמיד שהותרה לו בנפילה פקע האיסור אשת אח, אף כי הופקע הזיקה ממנו ע"י נשואיו לאחותה, והבא משמע דוקא כיון שלקחה ה"ה כאשתו והופקע האיסור, וע"כ לידחוק דלאו דוקא כיון שלקחה אלא כיון שהותרה לו ליקח נמי, ובאמת מהבא ילפינן ועכ"ז צ"ע". אולם עיין בלבוש שכתב "ולא אמרינן כיון שכבר קיים מצות יבום חזר איסור אשת אח למקומו, משום דאשה קרייה רחמנא דכתיב (דברים כה, ה) ולקחה לו לאשה, והאי אשה מיותר הוא, דולקחה לו וייבמה היה לו לומר ותו לא, אלא לומר שהיא כאשתו ממש לכל דבר". וא"כ באמת פקע רק הו"א שיחזור

⁶ שאין אומרים שאף על פי שבא עליה ביאת יבום, עדיין זיקה ראשונה עליה ותהא צריכה חליצה להתירה לשוק

⁷ שו"ע ונו"כ קסו ז ובלבוש שם.

⁸ אף על גב דק"ל יבמות נג: אין קישוי אלא לדעת, משכחת לה כגון שנתקשה לבא על אשתו ואנסוהו גוים ודבקהו ביבמתו. אבל בא עליה באבר מת כגון שהדביקוהו בה בלא קישוי לא קנאה, ואפילו למ"ד הבא על הערוה באבר מת חייב והוי ביאה, הכא גבי יבמה לא קנאה, דביאת יבמה דרך הקמת זרע בעינן דכתיב להקים לאחיו שם וגו' וליבא, דגרע זה משלא כדרכה והעראה, שאין דרך ביאה בכך.